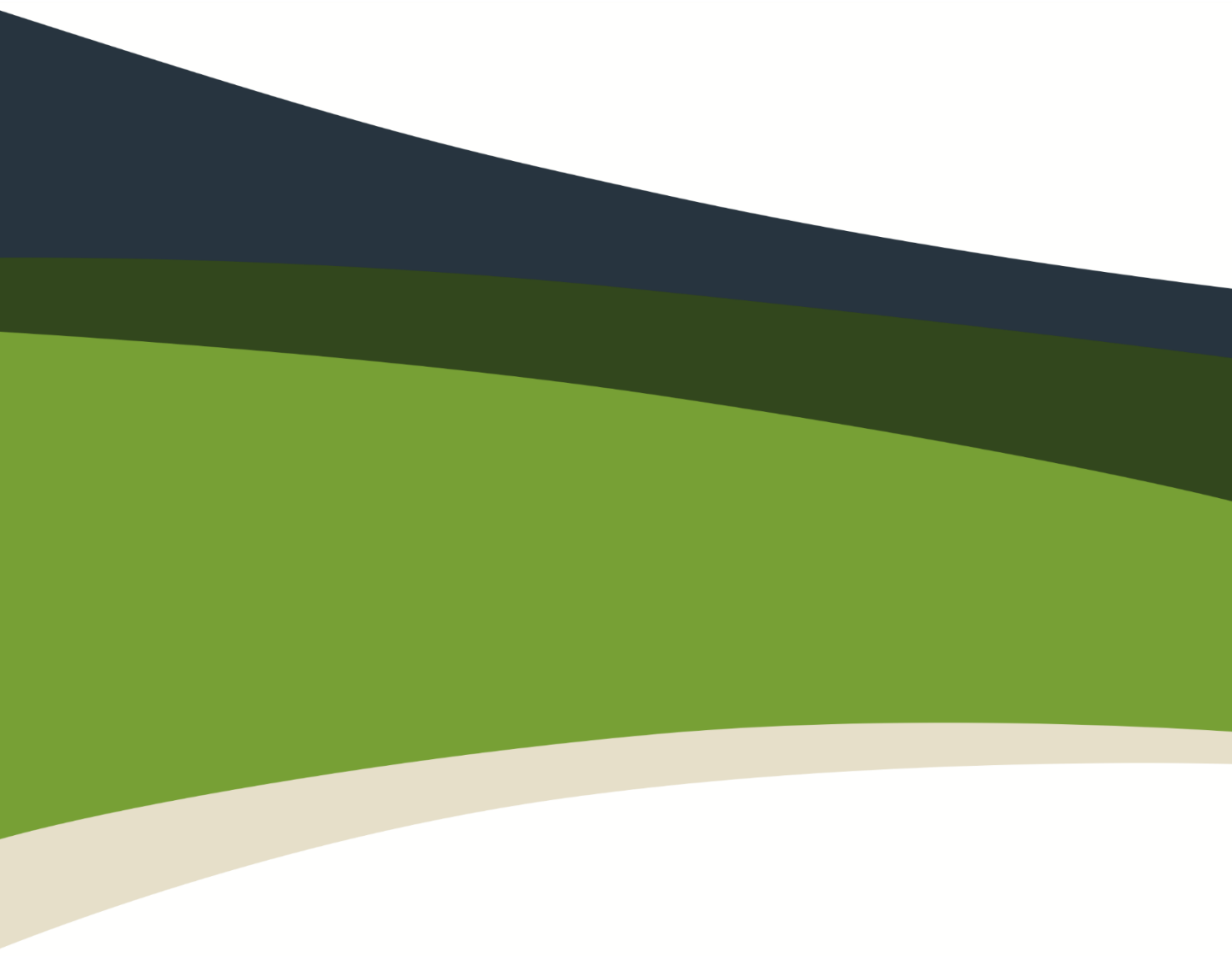

Kadernota 2025-2028

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Begrotingsuitgangspunten	5
2.1	Uitgangspunten voor de ramingen	5
2.2	Meicirculaire	6
3.	Financieel meerjarenperspectief.....	7
3.1	Ontwikkelingen kadernota.....	7
	Actueel begrotingssaldo	7
A.	Autonome ontwikkelingen	8
B.	Loon- en prijsontwikkelingen	10
C.	Inkomstenverhogende maatregelen.....	12
D.	Nieuw beleid.....	13
E.	Bezuinigingsmaatregelen	15
F.	Ombuigingen	17
G.	Nieuw beleid ten laste van reserves	21
H.	Incidentele onttrekking algemene reserve	22
I.	Gemeenschappelijke regelingen	23
J.	Overig – Kapitaallasten nieuwe investeringen –	24
	Meerjarig investeringsplan 2024 - 2027 (nieuw en actualisatie)	24

1. Inleiding

Beste Wassenaarders,

Het zijn ongekende tijden. De landelijke overheid gaat alle gemeenten fors korten. Nu de Voorjaarsnota van het demissionaire kabinet en het Hoofdlijnenakkoord van de beoogde regeringspartijen zijn gepresenteerd, is helder dat de landelijke overheid gemeenten maar beperkt tegemoet komt met de eerder aangekondigde bezuinigingen. Dat betekent iets voor alle gemeenten; € 3 miljard korting op het gemeentefonds, onze belangrijkste inkomstenbron. Voor Wassenaar betekent dit € 4 miljoen structureel tekort, een ongekend grote uitdaging die iets van ons allemaal vraagt. Dat komt niet door ons eigen beleid of onze uitgaven.

Met deze kadernota kiest het College ervoor om die € 4 miljoen structureel nu op te lossen met een evenwichtig pakket aan beperkte bezuinigingen, ombuigingen en het robuust houden van de inkomsten. Het moment om door te pakken is nu, nu helder is wat onze financiële situatie is voor de komende jaren. Langs onderstaande principes komt het College tot die invulling. Samen lossen we de problemen op, niet doorschuiven, maar nu is het moment om Wassenaar financieel gezond te houden. Alleen met een robuuste begroting voor de komende jaren kan Wassenaar haar ambities waarmaken.

1) Tijdig bijsturen; we wachten niet tot het laatste moment nu er duidelijkheid is

Het College kan tot volgend jaar wachten, omdat de tekorten pas vanaf 2026 structureel negatief zijn. Dan zou de samenleving overvallen worden en zijn veel bezuinigingsopties niet meer beschikbaar. Bij goed bestuur hoort dat we tijdig onze maatregelen aankondigen en niet op het laatste moment allerlei noodingrepen hoeven te doen. Daarom vindt het College dat nu het moment is om bij te sturen, nu ook landelijk bekend is wat er wordt gedaan aan ons tekort.

2) Robuuste toekomst; we schuiven geen rekeningen door

Het College kiest ervoor om een volledig sluitend meerjarig beeld vast te stellen zodat helder is dat onze begroting -naar de huidige stand met alle onzekerheden- blijvend robuust is. Dat is goed bestuur. Voor het jaar 2026, waarbij het ravijn jaar incidenteel dieper is dan in alle andere jaren, stellen wij voor om het extra tekort eenmalig conform de landelijke afspraken te dekken via een onttrekking uit de algemene reserve zoals veel gemeenten. Eenmalig bezuinigen of de lasten extra verhogen is niet wenselijk. Het College kiest wel bewust voor een groter overschot in 2025 waarmee we deels het extra tekort in 2026 kunnen compenseren.

3) Evenwicht; balans tussen beperkte bezuinigingen, ombuigingen en lastenverhogingen.

Het College kiest niet voor enkel verhoging van de onroerendezaakbelasting (ozb) met forse percentages of diepe bezuinigingen die onze voorzieningen of openbare ruimte raken, maar streeft naar een eerlijke mix aan maatregelen waarbij van iedereen een bijdrage wordt gevraagd. Als wij de financiële pijn verdelen, is deze het beste te dragen. Daarnaast vindt het College het meest eerlijk om van iedereen, -waar dat kan, een bijdrage te vragen. Daarvoor is het financiële gat

gewoon te groot om de tekorten door één groep te laten opvangen. Het vraagt iets van iedereen, inclusief de gemeente zelf.

4) Samen de schouders eronder; bezuinigen doen we samen.

Het College geeft € 300.000 aan taakstellingen aan inhuur en inkoop. Gegeven de grote opgave, is een bijdrage gerechtvaardigd. Het kostenbewustzijn kan verder omhoog en elke euro belastinggeld moeten we goed verantwoorden. Hetzelfde vraagt de gemeente van haar partners; de Gemeenschappelijke Regelingen en maatschappelijke organisaties die taken voor de gemeenten uitvoeren.

5) Betrouwbare gemeente; geen wijzigingen in recent vastgesteld beleid of dramatische ingrepen

Het College kiest niet voor jojo beleid. Wassenaarders moeten vertrouwen kunnen hebben in hun eerste overheid die dichtbij en lokaal georganiseerd is. Dat is Wassenaar. Niets is zo demotiverend dan reële verwachtingen niet kunnen waarmaken. Daarom geen versobering van de openbare ruimte, sluiting van essentiële voorzieningen (zwembad, bibliotheek etc.) of terugdraaien van vastgestelde investeringen in Wassenaar waar inwoners en ondernemers op moeten kunnen rekenen. Datzelfde geldt voor de lasten; geen draconische verhogingen van de ozb of andere belastingen. De huidige maatregelen om bij te sturen kennen ook voldoende aanlooptijd om niemand te hoeven verrassen.

6) Robuustheid bij nieuw beleid; reservering opnemen voor toekomstig beleid coalitieakkoord

Onze begroting en meerjarig beeld houdt rekening met kapitaallasten van onze investeringen in onderwijs, het centrum of infrastructuur. Het College bereidt voorstellen aan de Gemeenteraad voor over sport (sportvisie), strand (strandvisie) en de Warenar (haalbaarheidsonderzoek). Omdat hier mogelijk extra investeringen mee gemoeid zijn, kiest het College ervoor om daar nu alvast een reservering voor aan te brengen voor de uitwerking aankomend jaar. Dat voorkomt extra tekorten in de toekomst.

Tot slot, niemand wil Wassenaar in 'het ravijnjaar 2026 en verder' laten afglijden naar een financieel ongezonde positie. Het College rekent dan ook op de Gemeenteraad om keuzes te maken. Het College biedt met deze kadernota, onze kaders en oplossingsrichtingen aan zodat we Wassenaar ook voor de komende jaren op orde te houden. Niet altijd makkelijk, wel noodzakelijk voor een verantwoordelijke en betrokken gemeente die haar inwoners voorop stelt.

Namens het College van Burgemeester en Wethouders,

Met hartelijke groet,

Laurens van Doeveren

Wethouder Financiën, Economie en Sport

2. Begrotingsuitgangspunten

2.1 Uitgangspunten voor de ramingen

De basis voor de begroting 2025 vormen de begroting 2024 en de financiële gevolgen uit de voorjaarsnota 2024 die doorwerken in het meerjarenbeeld. Daarnaast zijn enkele algemene uitgangspunten toegepast. Deze zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Voor de begroting 2025 wordt vooralsnog rekening gehouden met een loonontwikkeling van 4,4% van de salarissen. Dit is een grove inschatting, aangezien er onlangs een cao voor 2024 is afgesloten en er voor 2025 nog geen nadere informatie beschikbaar is.

Voor de compensatie van prijsstijgingen wordt het verwachte indexcijfer van 2,6% voor 2025 gehanteerd, dat is gebaseerd op de geharmoniseerde consumentenprijsindex van het Centraal Planbureau (CPB).

De ramingen voor de Gemeenschappelijke Regelingen (GR'en) zijn gebaseerd op de ingediende ontwerpbegrotingen voor 2025. De Raad geeft hier een zienswijze op. Deze begrotingen worden daarna vastgesteld door het algemeen bestuur van de GR'en. Dit kan eventueel nog tot andere bedragen leiden.

De aanpassing van de belastingen en rechten is gelijk aan het percentage wat wordt gehanteerd in de kaderbrief Gemeenschappelijke Regelingen (GR'en) voor de indexering van de gemeentelijke bijdrage voor lonen in de begroting 2025. Met deze verhoging volgen we de algemene prijsontwikkeling. Dit is noodzakelijk om de inkomsten van de gemeente op dit onderdeel op peil te houden om structurele onevenwichtigheid te voorkomen.

Tabel 2.1 Algemene uitgangspunten

Onderwerp	Begroting 2025	Begroting 2024
Salarissen De huidige cao loopt tot en met 1 januari 2025. We sluiten voor 2025 aan bij de prijscompensatie, aangezien er voor 2025 nog geen nadere informatie beschikbaar is.	4,4 %	4,0 %
Leveringen derden Het indexpercentage voor prijsstijgingen is gebaseerd op het niveau van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp) uit het Centraal Economisch Plan 2024 van het CPB. Voor 2025 bedraagt deze naar verwachting 2,6%.	2,6 %	3,2 %

Onderwerp	Begroting 2025	Begroting 2024
<p>Subsidies</p> <p>Op 8 juni 2020 heeft de Raad het nieuwe subsidiebeleid vastgesteld. Hierin is opgenomen dat het indexatiepercentage voor loon- en prijscompensatie of cao-wijzigingen gelijk is aan het algemene indexatiepercentage dat in de gemeentelijke begroting wordt gehanteerd</p>	Conform subsidieplan 2024	Conform subsidieplan 2023
<p>Verbonden partijen</p> <p>De ramingen voor de verbonden partijen en deelnemingen gaan uit van de ingediende begrotingen.</p>	ontwerp begrotingen GR 2024	ontwerp begrotingen GR 2023
<p>Belastingen</p> <p>De aanpassing van de belastingen en rechten is gelijk aan het percentage wat wordt gehanteerd in de kaderbrief GR'en voor de indexering van de gemeentelijke bijdrage voor lonen in de begroting 2025.</p> <p>Voor de onroerende zaakbelasting (ozb) is er een inhaalpercentage voor de periode van 2022-2024 van 7,5%</p>	4,9%	3,1%
<p>Omslagrente</p> <p>De omslagrente voor 2025 bedraagt na berekening net als in 2024 0%.</p>	0%	0%
<p>Algemene uitkering</p> <p>De algemene uitkering ramen wij in de begroting volgens de meicirculaire. Hierover wordt u separaat geïnformeerd.</p>	Meicirculaire 2024	Meicirculaire 2023

2.2 Meicirculaire

Op het moment van vaststellen van deze kadernota 2025 door het College is de meicirculaire 2024 net gepubliceerd. De exacte doorrekening voor de gemeente Wassenaar vindt op dit moment plaats. De Raad wordt via een aparte Raadsinformatiebrief (RIB) hierover geïnformeerd. Deze RIB ontvangt de Raad voor de behandeling van de kadernota 2025 op 24 juni a.s. Er is al wel geanticipeerd op de algemene effecten van de meicirculaire 2024 door het basisjaar één jaar te verschuiven en door een inschatting te maken van de verwachte loon- en prijscompensatie (LPO).

3. Financieel meerjarenperspectief

Het financieel meerjarenperspectief voor Wassenaar sluit aan bij de landelijke trend die zichtbaar is bij gemeenten. In 2025 is het beeld nog te overzien. Er is sprake van een meerjarenperspectief dat door het maken van keuzes sluitend gemaakt kan worden. Vanaf 2026 verandert dit beeld. De algemene uitkering gemeentefonds vanuit het Rijk neemt dan fors af en er ontstaat een tekort. Landelijk vinden er gesprekken plaats, o.a. vanuit de VNG, om het financiële beeld vanaf 2026 gunstiger te maken. Het is niet de verwachting dat het Rijk met een volledige oplossing komt nu de voorjaarsnota van het huidige kabinet en Hoofdlijnenakkoord van de beoogde regeringspartijen bekend zijn. Ook de voorjaarsnota 2024 geeft extra tekorten, daarom kiest het College ervoor om vanaf 2025 te beginnen met het invoeren van maatregelen, om zo in de komende jaren tot een sluitende begroting te kunnen komen

3.1 Ontwikkelingen kadernota

Recapitulatie	2025	2026	2027	2028
Actueel begrotingssaldo	82.177	-4.702.364	-3.989.360	-3.989.360
A Autonome ontwikkelingen	-877.276	-1.072.076	-957.076	-956.076
B Loon- en prijsontwikkelingen	31.000	2.050.000	1.987.000	1.954.000
C Inkomstenverhogende maatregelen	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000
D Nieuw beleid	-341.554	-106.554	-106.554	-106.554
E Bezuinigingsmaatregelen	575.000	1.099.000	1.099.000	1.099.000
F Ombuigingen	600.000	1.100.000	1.495.000	1.798.000
G Nieuw beleid ten laste van reserves	-	-	-	-
H Incidentele onttrekking algemene reserve	-	1.100.000	-	-
I Gemeenschappelijke regelingen	-432.700	-433.700	-448.700	-428.700
J Overig- kapitaallasten nieuwe investeringen	-	-88.133	-113.300	-276.000
SALDO NA KADERNOTA	736.647	46.173	66.010	194.310

Actueel begrotingssaldo

Jaartal	2025	2026	2027	2028
Startsaldo actuele begroting 2024	82.177	-4.702.364	-3.989.360	-3.989.360
Actueel begrotingssaldo	82.177	-4.702.364	-3.989.360	-3.989.360

Het actuele begrotingssaldo is gebaseerd op het startsaldo van de begroting zoals opgenomen in de programmabegroting 2024, begrotingssaldo 2025-2028, incl. het meerjarige effect van de najaarsnota 2023 en enkele kleine losse begrotingswijzigingen met een meerjarig effect.

A. Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen		2025	2026	2027	2028
A0	Meerjarig incidenteel effect Voorjaarsnota 2024 gemeente Wassenaar	-857.553	-837.553	-831.553	-831.553
A1	Effect kapitaallasten	139.600	28.000	137.000	138.000
A2	Rente effect	-	-150.000	-150.000	-150.000
A3	Cyber beveiliging: NIS 2 richtlijn	-191.450	-126.450	-126.450	-126.450
A4a	In-werking-treding Omgevingswet	-216.286	-216.286	-216.286	-216.286
A4b	Dekking Omgevingswet : leges Omgevingsvergunningen (Deel Wassenaar)	112.500	112.500	112.500	112.500
A5	Afbouw korting VNG brede raamovereenkomst Microsoft	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
A6	E-depot	-75.000	-50.000	-50.000	-50.000
A7	Inkomenoverdracht (DVO I&D)	250.913	207.713	207.713	207.713
A	Totaal Autonome ontwikkelingen	-877.276	-1.072.076	-957.076	-956.076

A0. Meerjarig incidenteel effect Voorjaarsnota 2024 gemeente Wassenaar

De financiële gevolgen van de voorjaarsnota 2024 voor de jaren 2025 en verder zijn opgenomen in één regel. Voor de inhoudelijke toelichting van de afzonderlijke posten wordt verwezen naar de voorjaarsnota 2024, die voor 2 juli 2024 in de Raad staat geagendeerd.

A1. Effect kapitaallasten

Het actualiseren van projecten en investeringen heeft een effect op de kapitaallasten. Door het later opleveren en temporiseren van een aantal investeringen, worden de kapitaallasten vooruitgeschoven. Dit wordt hier als verzamelpost meegenomen. Dit betreft onder meer Rijksdorp, De Wassenaarse Slag en de Kievitschool.

A2. Rente-effect

Vanwege de afname van de bankstand van de gemeente Wassenaar en het huidige ambitieuze investeringsbeleid, is de verwachting dat de gemeente Wassenaar vanaf 2026 leningen moet aangaan. Dit betekent een negatief rente effect. Bij het volgens planning realiseren van de voorgenomen investeringen zal de hoogte van de lening naar verwachting toenemen, maar omdat een daling van de rentestand de komende tijd niet wordt uitgesloten, is er een vast bedrag opgenomen voor de komende jaren, gebaseerd op een lening van € 5 miljoen tegen 3% rente. Dit bedrag is een ruwe schatting o.b.v. de liquiditeitsprognose voor de komende jaren, zoals gedeeld met de Raad.

A3. Cyber beveiliging: NIS2 richtlijn (Network and Information Security directive)

De afgelopen jaren zien we dat diverse ontwikkelingen in toenemende mate de veiligheid van onze maatschappij en economie onder druk zetten. Denk daarbij aan de coronapandemie, de oorlog in Oekraïne, en cyberdreigingen. In het licht van deze ontwikkelingen is er sinds 2020 door de Europese Unie gewerkt aan de Network and Information Security (NIS2) directive. Deze richtlijn is gericht op een verbetering van de digitale en economische weerbaarheid van Europese lidstaten. De NIS2- richtlijn zal naar verwachting uiterlijk in oktober 2024 vertaald zijn naar Nederlandse wet- en regelgeving wat onder andere leidt tot aanpassing van de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen (Wbni) en het wettelijk verplicht stellen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Daarmee krijgen we te maken met flinke eisen op gebied van een zorgplicht,

toezicht en een meldplicht om passende maatregelen te nemen op gebied van cyberbeveiliging. Vooralsnog is er geen financiële compensatie in zicht vanuit het gemeentefonds.

A4. a & b. In-werking-treding Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet definitief in werking getreden en is de beheerfase gestart. De Omgevingswet levert aanvullende taken en een verzwaring van de huidige taken op, met name op het gebied van ICT. Het betreft in dit geval het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Aangezien de lasten in het kader van het in werking treden van de Omgevingswet verband houden met het afgeven van Omgevingsvergunningen wordt gekozen voor dekking van deze kosten door ophoging van de leges met betrekking tot de Omgevingsvergunningen.

A5. Afbouw korting VNG brede raamovereenkomst Microsoft

Onze Microsoft-overeenkomst is afgesloten onder het raamwerk van de VNG. In het raamwerk zijn juridische en commerciële afspraken gemaakt tussen de gemeenten en Microsoft. Onderdeel van de commerciële afspraken zijn o.a. de afbouw van het kortingspercentage op een aantal basislicenties na een aantal jaar. Hierdoor stijgen de jaarlijkse kosten van de Microsoft-overeenkomst per 2025.

A6. E-depot

Een e-depot is een voorziening waarin digitale informatie wordt bewaard, beheerd en voor lange termijn toegankelijk gesteld. Net als fysieke stukken, zoals charters of papieren bouwvergunningen, moet digitale informatie ook 'tot in eeuwigheid' beheerd en bewaard blijven. Deze digitale informatie is kwetsbaar. Bestanden kunnen onleesbaar worden. Bestandsformaten raken snel verouderd. Om die reden is in de Archiefwet opgenomen dat voor permanent te bewaren digitale bestanden overbrengen naar een e-depot verplicht is.

A7. Inkomensoverdracht Dienstverleningsovereenkomst Informatie- & Datamanagement (DVO I&D)

Conform de DVO I&D met Voorschoten worden 48% van de lasten van A3-A6 doorbelast aan de gemeente Voorschoten.

B. Loon- en prijsontwikkelingen

Loon- en prijsontwikkelingen		2025	2026	2027	2028
B1a	Gemeentefonds (indexatie/ verschuiven basisjaar)	1.847.000	1.882.000	1.865.000	1.853.000
B1b	Gemeentefonds: algemene uitkering Voorjaarsnota Rijk 2024	-368.000	1.416.000	1.370.000	1.349.000
B2	Indexatie gemeentebelastingen (4,9%)	735.000	735.000	735.000	735.000
B3	Achterblijvende inkomsten toeristenbelasting	-400.000	-200.000	-200.000	-200.000
B4	Cao-ontwikkeling 2025 (4,4%)	-1.008.000	-1.008.000	-1.008.000	-1.008.000
B5	Indexering kosten budgetten, inclusief sociaal domein (2,6%)	-925.000	-925.000	-925.000	-925.000
B6	Aanpassing energietarieven elektra en gas	150.000	150.000	150.000	150.000
B	Totaal loon- en prijsontwikkelingen	31.000	2.050.000	1.987.000	1.954.000

B1.a. Gemeentefonds (indexatie/verschuiven basisjaar)

Deze post bevat het financieel effect van het verschuiven van het basisjaar van de algemene uitkering naar de periode 2025-2028. Dit heeft te maken met de in Wassenaar gehanteerde systematiek van "constante prijzen". De lasten zijn in de begroting "constant" opgenomen als vaste reeks, denk bijv. aan lonen, waarbij geen rekening wordt gehouden met toekomstige loonstijgingen. Hiertegenover staat dat ook baten, in dit geval de algemene uitkering "constant" is opgenomen. Het verschuiven van het basisjaar betreft daarmee eigenlijk het meenemen van de verwachte Loon- en Prijsontwikkeling (LPO) voor 2025. Het is dus met name het meenemen van de inflatiecorrectie. De meicirculaire 2024 geeft uiteindelijk een definitieve nieuwe berekening van de algemene uitkering voor 2025-2028. Met het verschuiven van het basisjaar wordt vast een voorschot genomen op de verwachte inflatiecorrectie van de meicirculaire 2024. Deze inflatiecorrectie is met name bedoeld om de Loon- en Prijsontwikkeling van de gemeente en haar samenwerkingspartners te dekken.

B1.b. Gemeentefonds: algemene uitkering Voorjaarsnota Rijk 2024

De voorjaarsnota 2024 van het Rijk is gepubliceerd en de gevolgen hiervan zullen worden verwerkt in de meicirculaire 2024. In deze post wordt geanticipeerd op de in de voorjaarsnota 2024 aangekondigde afschaffing van de opschalingskorting vanaf 2026. Deze afschaffing gaat overigens gepaard met een aanvullende korting over 2025, dit zorgt voor een nadeel in 2025 en een voordeel vanaf 2026. Naast de afschaffing van de opschalingskorting wordt in deze post ook geanticipeerd op een hogere nominale ontwikkeling (inflatiecorrectie) dan eerder verwacht.

B2. Indexatie gemeentebelastingen (4,9%)

De aanpassing van de belastingen en rechten is gelijk aan het percentage dat wordt gehanteerd in de kaderbrief GR'en voor de indexering van de gemeentelijke bijdrage voor lonen in de begroting 2025.

B3. Achterblijvende inkomsten toeristenbelasting

Vanwege tegenvallende inkomsten vanuit de toeristenbelasting in 2023 ad. € 506.000 en in 2024 naar verwachting € 450.000, moet in 2025 ook rekening worden gehouden met tegenvallende inkomsten ten opzichte van hetgeen in 2022 was begroot bij de concept begroting 2023. Een aparte Raadsinformatiebrief geeft extra duiding aan de evaluatie over het jaar 2023 en de verwachtingen voor 2024 en verder. Vooralsnog wordt er op ingezet om d.m.v. inzet van controles

en een betere benutting van de totale mogelijke belastingcapaciteit, het voor 2025 verwachte tekort van € 400.000 vanaf 2026 te halveren.

B4. Cao-ontwikkeling 2025 (4,4%)

We gaan op dit moment uit van een cao-stijging in 2025 van 4,4%. Dit betreft een inschatting op basis van de CEP-index.

B5. Indexering kostenbudgetten, inclusief sociaal domein (2,6%)

Het indexpercentage voor prijsstijgingen is gebaseerd op het niveau van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp) uit het Centraal Economisch Plan. Voor 2025 bedraagt deze 2,6%.

B6. Aanpassing energietarieven elektra en gas

Vanwege de ontwikkeling van de gas- en elektraprijzen kunnen de begrote bedragen worden bijgesteld met € 150.000. Dit is aanvullend op de in de voorjaarsnota 2024 opgenomen structurele bijstelling van € 200.000.

C. Inkomstenverhogende maatregelen

Inkomstenverhogende maatregelen		2025	2026	2027	2028
C1	Robuuste ozb: inhaalcorrectie onroerende zaakbelasting (ozb) voor 2022-2024 (7,5%)	900.000	900.000	900.000	900.000
C2	100% kostendekkendheid afvalstoffenheffing	200.000	200.000	200.000	200.000
C	Totaal inkomstenverhogende maatregelen	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000

C1. Robuuste ozb: inhaalcorrectie onroerende zaakbelasting (ozb) voor 2022-2024 (7,5%)

Onze begroting raakt jaarlijks steeds meer uit evenwicht door meer uitgaven en minder inkomsten door de verschillende inflatiepercentages.

Uit een analyse van de laatste jaren van de indexering van de gemeentelijke belastingen, in relatie tot de loon- en prijsontwikkeling, is gebleken dat inschattingen van het Centraal Plan Bureau (CPB) enkele jaren achtereen te optimistisch waren. Op basis van deze analyse over de periode 2022-2024 is er rekening gehouden met een inhaalpercentage op de onroerende zaakbelasting (ozb) van 7,5%. Dit is een naar beneden afgerond percentage op basis van de hieronder toegelichte berekening. Voor een woning van € 750.000 betekent een stijging van 7,5%, een bedrag van € 55 op jaarbasis.

Hieronder een nadere uitleg van dit percentage:

LOON	MEV (2024)	Index gemeentelijke belastingen Wassenaar	Vershil
2022	5,7	1,4	
2023	3,6	3,1	
2024	6,3	3,2	
TOTAAL	15,6	7,7	7,9

Conclusie uit de analyse is dat lonen in de periode 2022-2024 met 15,6% zijn gestegen, terwijl de gemeentelijke belastingen in die periode met 7,7% zijn gestegen.. Het College vindt op basis van de uitkomst uit deze analyse van een verschil van 7,9% een inhaalcorrectie van 7,5% goed verdedigbaar voor een toekomstbestendige begroting.

C2. 100% kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Het College is voorstander van een kostendekkende afvalstoffenheffing conform het beleid. Bij € 4 miljoen structureel tekort is het noodzakelijk nu naar 100% te gaan en niet uit de lopende begroting geld bij te leggen voor de afvalstoffenheffing. Dit levert € 200.000 op. Verdeeld over het aantal huishoudens (12.008) in de gemeente Wassenaar betekent dit een bedrag van gemiddeld € 17 per huishouden per jaar.

D. Nieuw beleid

Nieuw beleid		2025	2026	2027	2028
D1	Back office applicatie Wmo en Jeugdwet (structurele kosten)	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
D2	Nieuwe formatie Business Intelligence-capaciteit (informatievoorziening)	-86.450	-86.450	-86.450	-86.450
D3	Inkomenoverdracht (DVO I&D)	79.896	79.896	79.896	79.896
D4	Bovenschoolse opleidingscoördinator	-45.000	-	-	-
D5	Uitwerking coalitieakkoord (sportvisie, Warenar uitwerking, strandvisie)	-120.000	-	-	-
D6	Professionalisering en certificering bibliotheek	-35.000	-	-	-
D7	80 jaar Vrijheid /100 jaar De Paauw/structureel evenementenbudget	-55.000	-20.000	-20.000	-20.000
D	Totaal nieuw beleid	-341.554	-106.554	-106.554	-106.554

D1. Back office applicatie Wmo en Jeugdwet (structurele kosten)

Voor een efficiëntere en gebruiksvriendelijkere inrichting van de 'back office' oftewel administratieve processen (o.a. vastleggen besluiten maatwerkvoorzieningen, betalingen, vastleggen berichtenverkeer, etc.) en informatievoorziening voor de Wmo en Jeugdwet is een nieuwe digitale applicatie noodzakelijk. Op dit moment wordt gewerkt met verschillende applicaties die niet naadloos op elkaar aansluiten en die qua functionaliteit niet optimaal zijn. Het kost veel tijd en geld om de administratie op deze manier te voeren en te beheersen. Het incidentele deel van de aanbestedingskosten, implementatie en (interim) projectleiding voor de applicatie ad. € 120.000 zal worden gedekt uit de algemene reserve. De structurele kosten 2025-2028 komen ten laste van de exploitatie.

D2. Nieuwe formatie Business Intelligence-capaciteit (informatievoorziening)

We willen een meer data gedreven gemeente zijn, omdat we denken daarmee als organisatie beter en sneller te kunnen handelen. Goede (management)- informatie is onontbeerlijk om deze verbetering te kunnen realiseren. Daarbij is het belangrijk om managementinformatie te centraliseren en te koppelen; dit vraagt specifieke expertise om deze informatie te presenteren in begrijpelijke dashboards. We investeren in het onderbrengen van de capaciteit binnen de eigen gemeente, waarbij de eerste focus ligt op het vaststellen van een roadmap, data governance en het professioneel opzetten van een Business Intelligence (BI)-omgeving. Hierdoor kunnen straks dashboard veel gemakkelijker geautomatiseerd opgeleverd worden en kunnen we erop vertrouwen dat de data-kwaliteit in orde is.

D3. Inkomenoverdracht Dienstverleningsovereenkomst (DVO) Informatie & Datamanagement

Conform de DVO I&D met Voorschoten worden 48% van de lasten van D1-D2 doorbelast aan de gemeente Voorschoten.

D4. Bovenschoolse opleidingscoördinator

Door een gemeentelijke bijdrage te leveren aan de lasten voor een bovenschoolse opleidingscoördinator, is het voor de scholen mogelijk ook in 2025 een opleidingscoördinator te bekostigen, die inzet op het aantrekken van onderwijzend personeel, in de huidige uitdagende arbeidsmarkt.

D5. Uitwerking coalitieakkoord (sportvisie, Warenar uitwerking, strandvisie)

In de loop van 2024 en begin 2025 zullen diverse beleidsvisies en onderzoeken aan de Raad worden voorgelegd, zoals de sportvisie, strandvisie en het onderzoek naar de Warenar. Om direct na de vaststelling van deze visies en onderzoeken een aanzet te kunnen maken met uitvoering ervan, wordt een budget hiervoor gereserveerd. De exacte toedeling en inzet van dit budget is nader te bepalen in, bij de visies behorende, uitvoeringsprogramma's.

D6. Professionalisering en certificering bibliotheek

De Openbare Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar (OBVW) is van groot belang voor de gemeente. Naast de reguliere bibliotheekfunctie, organiseert de OBVW activiteiten op het gebied van o.a. taalverwerving voor jong tot oud en digitale vaardigheden. In 2026 gaat een wijziging in van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorziening, waardoor voor gemeenten vanaf dan een zorgplicht gaat gelden. Deze houdt in dat gemeenten de wettelijke taak krijgen om ervoor te zorgen dat inwoners toegang hebben tot een volwaardige bibliotheek. De audit voor de certificering die hiervoor benodigd is, wordt in 2025 opnieuw uitgevoerd. Onder de certificering liggen maatregelen die doorgevoerd dienen te worden. De bibliotheek zet onder meer in op methoden om nog efficiënter te werken en zo extra bezuinigingen te kunnen realiseren. Overigens blijkt uit een benchmark dat de OBVW al een van de meest efficiënt werkende bibliotheken is van de provincie Zuid Holland, met een lagere gemeentelijke bijdrage dan gemiddeld.

D7. 80 jaar Vrijheid/100 jaar De Paauw/structureel evenementenbudget

Het jaar 2025 is een bijzonder jaar met twee grote momenten. We vieren 80 jaar vrijheid. Dit willen we ook vieren in Wassenaar, naar verwachting i.s.m. de Oranjevereniging en de Ondernemersvereniging. Vijf jaar geleden, voor de 75-jarige viering, is met de organisatie van een soortgelijke viering gestart, maar toen gooide de coronapandemie roet in het eten. Tevens is De Paauw volgend jaar 100 jaar in eigendom van de gemeente. Deze mijlpaal willen we niet ongemerkt voorbij laten gaan. Omdat de gemeente nu geen structureel budget voor evenementen heeft, wordt een bedrag van € 20.000 structureel opgenomen zodat deze niet steeds incidenteel gedekt hoeven worden. Dit draagt bij aan een robuustere begroting. Evenementen dragen daarnaast bij aan het maatschappelijk leven en levendigheid in Wassenaar. Het kaderstellende evenementenbeleid wordt naar verwachting in 2024 voorgesteld aan de Raad conform de eerdere startnotitie.

E. Bezuinigingsmaatregelen

Bezuinigingsmaatregelen		2025	2026	2027	2028
E1	Afschaffen oude regeling vergoeding boventallig personeel scholen	-	159.000	159.000	159.000
E2	Werk en Inkomen (W&I) vrij besteedbaar en advieskosten	125.000	125.000	125.000	125.000
E3	Efficiency inkoop sociaal domein/ gericht inzetten subsidies sociaal domein	-	350.000	350.000	350.000
E4	Gerichtere uitvoering Inclusieagenda	30.000	30.000	30.000	30.000
E5	Het goede voorbeeld: beperken externe inhuur eigen organisatie	150.000	150.000	150.000	150.000
E6	Het goede voorbeeld: beperken inkoop/efficiëncyslag eigen organisatie	175.000	175.000	175.000	175.000
E7	Diverse bezuinigingen in het fysieke domein	95.000	110.000	110.000	110.000
E	Totaal bezuinigingen	575.000	1.099.000	1.099.000	1.099.000

E1. Afschaffen oude regeling vergoeding boventallig personeel scholen

De bijdrage vanuit de gemeente met betrekking tot boventallig personeel is gebaseerd op het Raadsbesluit van 29 maart 1993 "Gedragslijn boventallig onderwijzend personeel". Deze oude regeling past niet meer bij de huidige verhoudingen tussen onderwijsinstellingen en de gemeente en de inmiddels meermaals herziene financiering(systematiek) vanuit het Rijk.

Scholen voor het basisonderwijs en speciaal onderwijs krijgen vanaf 1 januari 2023 een basisbedrag per leerling en per school. Schoolbesturen kunnen dit geld voor personeel en materieel, zoals leermiddelen en onderhoud van gebouwen, naar eigen inzicht besteden.

De gemeentelijke vergoeding voor boventallig personeel is circa 1% van de Rijksbijdrage.

De vergoeding wordt met ingang van 1 januari 2026 beëindigd, om de scholen een jaar de tijd te geven om maatregelen te treffen. De vergoedingen uit de Verordening materiele financiële gelijkstelling Wassenaar met betrekking voorzieningen ten behoeve van lokalen voor bewegingsonderwijs, schoolbegeleiding (schooladviesdienst) en schoolzwemmen blijven gehandhaafd.

E2. Werk en Inkomen (W&I) vrij besteedbaar en advieskosten

De Participatiewet is een openeinderegeling. Dat gezegd hebbende zien we op enkele posten in de begroting jaarlijks een onderbesteding. Het gaat hierbij o.a. om een onderbesteding op de posten 'W&I vrij besteedbaar' en 'advieskosten'. De voorgestelde bezuiniging laat nog de nodige handelingsruimte voor de uitvoering.

De Participatiewet wordt voor Wassenaar uitgevoerd door de gemeente Leidschendam-Voorburg. Samen met Leidschendam-Voorburg wordt alert toegezien op eventuele kostenverhogende ontwikkelingen, die effect hebben op deze budgetten.

E3. Efficiency inkoop sociaal domein/gericht inzetten subsidies sociaal domein

In 2024 wordt nieuw subsidiebeleid opgesteld, dat in 2026 in werking treedt. Dit nieuwe beleid zal er onder meer op gericht zijn subsidies gericht en efficiënter in te zetten, op (beleids)doelen die de gemeente vooraf vastgesteld heeft. Ook willen we de afbakening tussen subsidie en inkoop verduidelijken. Op deze manier kan op de subsidies en de inkoop voor het sociaal domein vanaf 2026 een taakstelling gerealiseerd worden van € 350.000. De uitwerking hiervan start in de begroting 2025 voor het jaar 2026.

E4. Gerichtere uitvoering Inclusieagenda

Bij het vaststellen van de startnotitie heeft de Raad eenmalig € 20.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen van de agenda. Daarnaast is structureel € 30.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de agenda, bedoeld voor ambtelijke begeleiding ervan. De coördinator Inclusie stelt een uitvoeringsagenda op met actiepunten. Voor de uitvoering van deze actiepunten is in de kadernota 2023 structureel € 60.000 euro beschikbaar gesteld. Door de actiepunten reëler te plannen in de tijd (temporiseren), kan het jaarlijkse budget voor de uitvoering van actiepunten naar beneden worden bijgesteld.

E5. Het goede voorbeeld: beperken externe inhuur eigen organisatie

Door de huidige doorontwikkeling van de organisatie zijn er steeds meer vacatures vervuld met eigen vaste medewerkers. Hierdoor kan de externe inhuur worden beperkt. We verwachten hiermee een bedrag van minimaal € 150.000 te kunnen besparen door scherper te kijken naar waar externe inhuur nodig is en tegen welk tarief. Dit betreft een taakstelling op de bedrijfsvoering.

E6. Het goede voorbeeld: beperken inkoop/efficiencyslag eigen organisatie

Bezuinigen doen we samen; zo zakt niemand door het ijs. De gemeente geeft bij invulling van deze taakstelling een voorbeeld, wat zal worden doorgezet naar Gemeenschappelijke Regelingen, samenwerkingspartners en maatschappelijke organisaties. In de begroting 2025 zal deze taakstelling meer gedetailleerd zijn ingevuld en worden toegelicht.

E7. Diverse bezuinigingen in het fysieke domein

De budgetten in het fysieke domein zijn nog eens goed doorgelicht, wat heeft geleid tot verschillende bezuinigingen. Het gaat om de volgende zaken:

Onderzoekskosten Verkeer: in afwachting van het Burgerberaad in het kader van het Wegencategoriseringsplan is het voorstel het structurele budget voor onderzoekskosten verkeer te verminderen.

Groene zone: het betreft een uitgavenbudget voor de aankoop van duurzame goederen waarvoor nog geen verplichting is aangegaan. Wanneer er in de toekomst aanleiding is voor aankopen, zal daarvoor een apart budget worden aangevraagd.

Samenwerking Haagse Regio: de post "Puzzelen met Ruimte" zou in 2024 moeten zijn afgerond, maar we voorzien dat we er in 2025 nog mee bezig zijn. Voorgesteld wordt om dit budget m.i.v. 2026 te schrappen.

Beheerplan Vastgoed: de post Beheerplan Vastgoed is bedoeld om o.a. taxaties van te verkopen vastgoed te laten uitvoeren. De intentie is om die kosten te verrekenen met de opbrengst van het te verkopen vastgoed.

F. Ombuigingen

Ombuigingen		2025	2026	2027	2028
F1	Vraagafname door eigen bijdrage Wmo	-	215.000	305.000	400.000
F2	Besparingen Jeugdwet door Hervormingsagenda Jeugd & lokale maatregelen	450.000	550.000	775.000	875.000
F3	W&I vreemdelingen AMV-ers	-	60.000	90.000	123.000
F4	Efficiency Sociaal Team Wassenaar (STW)	50.000	100.000	100.000	100.000
F5	Inzetten gedeelte IZA budget voor bestaande activiteiten	50.000	50.000	-	-
F6	Inzet gedeelte GALA budget voor bestaande activiteiten	50.000	50.000	-	-
F7	Efficiency SPUK	-	75.000	75.000	75.000
F8	Kostprijsdekkende huren panden	-	-	50.000	75.000
F9	Kostprijsdekkende huren voor accommodaties en gronden	-	-	100.000	150.000
F	Totaal Ombuigingen	600.000	1.100.000	1.495.000	1.798.000

F1. Vraagafname door eigen bijdrage Wmo

De inkomensafhankelijke eigen bijdrage op Wmo-ondersteuning wordt naar verwachting in 2026 weer ingevoerd. Vanaf het moment dat het wettelijk verplicht is, gaat Wassenaar over tot de uitvoering. De memorie van toelichting bij de voorgestelde wettelijke verplichting geeft enige zekerheid en onderbouwing voor besparingen.

Deze besparingen bestaan uit de verwachte uitstroom van cliënten en een lagere instroom van nieuwe cliënten voor huishoudelijke ondersteuning Wmo en een hogere realisatie van de inkomsten uit de eigen bijdragen.

Direct na de invoering van het abonnementstarief, waardoor de eigen bijdrage beperkt werd tot maximaal € 19 per maand, is er een enorme toename geweest van het beroep op huishoudelijke ondersteuning vanuit de Wmo. De verwachting is dat een deel van de cliënten, die onder de nieuwe wet de nieuwe maximale eigen bijdrage van € 275 per maand moeten gaan betalen, zullen uitstromen. Dit zorgt voor lagere lasten vanaf 2026.

Door het inkomensafhankelijk maken van de eigen bijdrage is de verwachting dat de realisatie van de te ontvangen bedragen (te innen via het CAK) vanaf 2026 zal stijgen. Dit zal naar verwachting niet naar het niveau stijgen van voor de invoering van het abonnementstarief in 2019, maar wel substantieel hoger zijn dan op dit moment wordt gerealiseerd. Al eerder werd duidelijk dat, vanwege de herinvoering van eigen bijdrage Wmo, op het gemeentefonds zal worden gekort. Deze korting is al verwerkt in de begroting, daardoor kunnen de te ontvangen bijdragen als extra inkomsten worden opgenomen.

F2. Besparingen Jeugdwet door Hervormingsagenda Jeugd & lokale maatregelen

Medio 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld. Aanleiding hiervoor zijn het sterk toegenomen gebruik en kosten van de jeugdzorg. Het doel van de Hervormingsagenda is het versterken van de kwaliteit en effectiviteit van de hulp, en het beheersen/terugdringen van de sterk oplopende kosten waardoor het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar wordt voor de toekomst. De Hervormingsagenda Jeugd bestaat uit een pakket aan beleidsmaatregelen en besparingen. Om de doelen van die maatregelen te realiseren, en daarmee de agenda tot een succes te maken, is zowel lokale als regionale implementatie noodzakelijk.

De Hervormingsagenda Jeugd kan worden opgedeeld in een aantal thema's. De thema's die het Rijk aangaan en actie vragen zijn de voorgenomen inperking van de reikwijdte van de Jeugdwet; standaardisatie van inkoop, contracteren en verantwoording; investeren in kwaliteit en effectiviteit van hulp; data en monitoring en een nieuwe financieringssystematiek. Veel van deze thema's en daaruit voortvloeiende maatregelen worden opgepakt in samenwerking met andere partijen zoals de VNG en betrokkenen uit de zogenaamde Vijfhoek¹. De maatregelen die hieruit voortvloeien zijn nader uitgewerkt in actielijnen in de regio en in de gemeente.

Regionale maatregelen

Bij veel van de thema's uit de Hervormingsagenda Jeugd zijn ook de jeugdhulpregio's in meer of mindere mate betrokken, zoals de verplichte regiovorming, standaardisatie van inkoop en de afbouw van residentieel verblijf (dat regionaal wordt ingekocht). De jeugdhulpregio Haaglanden is een van de koplopers waar de maatregelen al in de praktijk werden gebracht nog voor de landelijke vaststelling van de agenda. Toch wordt ook op regionaal niveau extra ingezet op de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd, en het verbinden van de agenda aan onze regionale samenwerking. In het kader daarvan wordt er momenteel ook uitvoering gegeven aan een bestuurlijke opdracht kostenbeheersing, m.n. door bevorderen van uitstroom en beperken van instroom. Hiervoor wordt ingezet op een viertal actielijnen (aanpak verblijf, begeleiding, zorgonderwijs en sturing zorglandschap) die vanaf 2026 voor de gemeente Wassenaar gezamenlijk bijdragen aan een jaarlijkse besparing oplopend tot € 275.000 in 2028.

Gemeentelijke maatregelen

De drie thema's uit de Hervormingsagenda Jeugd die gemeenten aangaan en actie vragen zijn het vormen van stevige lokale teams (inclusief verbinding met aanpalende domeinen), ander schaalniveau voor specialistische hulp (verplichte regiovorming) en de afbouw van residentieel verblijf. In Wassenaar zijn we ter voorbereiding op de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd op lokaal niveau al gestart met de integrale toegang, het Sociaal Team Wassenaar en de inzet van praktijkondersteuners ggz jeugd.

De aanvullende maatregelen hebben betrekking op de efficiëntere inzet van de (geïndiceerde) hulpverlening, kritischere beoordeling van de noodzaak tot verlenging van zorg en het beperken van de instroom door het optimaliseren van diverse interne processen en door waar mogelijk te verwijzen naar het preventieve veld. De effecten van deze maatregelen bouwen zich in de loop van de jaren op. De oplopende besparingen die hier jaarlijks vanaf 2025 uit voortvloeien bedragen in 2028 € 375.000. Dit vraagt wel om het in stand houden van het preventieve veld zoals dat nu binnen het Sociaal Team Wassenaar opgezet is.

Bestaande ruimte in de begroting

Naast deze besparende maatregelen is er ook gekeken naar de beschikbare middelen in de meerjarenbegroting. In 2022 is er extra budget toegevoegd voor de jeugdhulp in de verwachting dat de kostenstijging, die zich in 2022 heeft voorgedaan, ook in de jaren erna zou doorzetten. In 2023 heeft deze stijging zich niet of nauwelijks voorgedaan en ook voor 2024 zijn er geen aanwijzingen dat de stijging boven het indexatiepercentage zal komen. Dit betekent dat een

¹ Bestaande uit cliëntenorganisaties en jongerenvertegenwoordigers, professionals, aanbieders, gemeenten (vertegenwoordigd via de VNG) en het Rijk.

gedeelte van het beschikbare budget in de begroting vanaf 2025 bij de besparing kan worden verwerkt. Dit betreft een bedrag van € 380.000 in 2025 aflopend naar € 275.000 in 2028.

F3. W&I vreemdelingen AMV'ers

De begeleiding van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV) wordt momenteel bekostigd vanuit de gemeente. Wassenaar vangt op twee gemeentelijke locaties minderjarige vluchtelingen op. De huidige opvanglocaties worden afgeschaald door natuurlijk verloop (uitstroom) op het moment dat de AMV-ers 18 worden. Nieuwe instroom vindt plaats via het COA op de AZC locatie Duinrell. Daarmee voldoet de gemeente nog ruimschoots aan haar verantwoordelijkheid voor opvang.

F4. Efficiency Sociaal Team Wassenaar (STW)

Bij de start en eerste inrichting van het Sociaal Team Wassenaar (STW) was het van groot belang om voldoende middelen in de begroting te hebben om het STW een goede start te bezorgen. De gemeente heeft als regie- en convenantpartner verantwoordelijkheden voor de uitvoering binnen het STW. Op dit moment is de implementatie van het STW bijna afgerond en is de uitvoering, na de ontvlechting van het sociaal domein met Voorschoten, in onze eigen eenheid Maatschappelijke Ontwikkeling en Ondersteuning (MO&O) opgenomen. Door de uitvoering in onze eigen eenheid MO&O te organiseren is het ook mogelijk om een efficiency-slag te maken. Deze efficiency-slag kunnen we bereiken doordat we na (bijna) een jaar werken met het Sociaal Team, beter zicht hebben op de benodigde inzet van personeel en wat er nodig is voor de uitvoering. Ook in de ondersteunde diensten is een optimalere inzet bereikt, bijvoorbeeld door goed gebruik maken van de eigen gebouwen (Gemeentekantoor, van Heeckerenhuis) zijn de begrote locatiekosten niet langer noodzakelijk. We hebben de volledige begroting van het STW goed in beeld en opnieuw beoordeeld. Op grond van deze beoordeling is een nieuw bestedingsplan gemaakt met een doorkijk naar de komende jaren. Dit heeft het mogelijk gemaakt om vanaf 2025 budget in te leveren zonder dat dit gevolgen heeft voor de ontwikkeling en dienstverlening van het STW.

F5. Inzet gedeelte IZA-budget voor bestaande activiteiten

Dit betreft de regionale Specifieke uitkering behorend bij het Integraal Zorgakkoord, gericht op preventie. Hiermee wordt onder meer het Trimbos-programma OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) gedekt in de gemeente Wassenaar. Een deel van het overige budget zal omgebogen worden om bestaande initiatieven te behouden in plaats van nieuwe uit te voeren.

F6. Inzet gedeelte GALA-budget voor bestaande activiteiten

De lokale Specifieke Uitkering behorend bij het Gezond en Actief Leven Akkoord is net als IZA bestemd voor het nemen van preventieve maatregelen, met als doel zwaardere zorg te vermijden. Fit in Wassenaar coördineert deze activiteiten. Deze SPUK wordt deels ingezet om nieuwe activiteiten uit te kunnen voeren, en deels omgebogen om bestaande activiteiten te kunnen behouden.

F7. Efficiency SPUK

De gemeente ontvangt op dit moment budgetten via bijna 20 SPUK regelingen. Volgens het Hoofdlijnenakkoord van de beoogde nieuwe regeringspartijen worden bijna alle SPUK gelden vanaf 2026 niet meer apart uitgekeerd, maar na een korting van 10% via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds verdeeld. Alleen de specifieke uitkering voor bijstandsuitkeringen (BUIG) wordt hierin niet meegenomen. In de huidige situatie komt het voor dat niet-bestede middelen aan het eind van het jaar terugbetaald moeten worden aan het Rijk, omdat deze niet voor andere doelen ingezet mogen worden. De voorgestelde aanpassing betekent dat deze gelden vanaf 2026 vrij besteedbaar zijn en door de gemeente Wassenaar zelf kunnen worden ingezet voor verschillende doeleinden. Bij tijdige uitwerking van en besluitvorming over deze aanpassing door het Rijk is er vanaf 2026 een taakstelling van € 75.000 haalbaar op het totaal van de SPUK-gelden door het maken van keuzes.

F8. Kostprijsdekkende huren panden

Al geruime tijd dient de gemeente te voldoen aan de wet Markt en Overheid. De Raad heeft na invoering van deze wet besloten transparantie te willen betrachten bij de verhuur van haar vastgoed en minimaal kostendekkende huren door te willen voeren.

In 2024 wordt er een inventarisatie gemaakt m.b.t. de kostendekkende huren voor alle panden in de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Op basis van de omvang van de portefeuille en de huidige huren is duidelijk dat veel partijen in de commerciële sector geen kostprijsdekkende huren betalen. Op basis van een gedegen doorrekening en onderbouwing kan de Raad in de loop van 2024 besluiten over de invoering van de kostendekkende huren. Voor de Kadernota 2025 wordt nu uitgegaan van hogere inkomsten vanuit commerciële verhuur vanaf 2027, zodat dit stapsgewijs en beperkt kan worden ingevoerd.

F9. Kostprijsdekkende huren voor accommodaties en gronden

Wat betreft de kostendekkendheid van accommodaties en gronden zal een zelfde inventarisatie plaatsvinden zoals hierboven toegelicht bij de panden (F8). Ook hierbij wordt uitgegaan van hogere inkomsten vanaf 2027, zodat dit stapsgewijs en beperkt kan worden ingevoerd.

G. Nieuw beleid ten laste van reserves

Nieuw beleid ten laste van reserves		2025	2026	2027	2028
G1a	Ontwikkeling omgevingsplan	-180.000	-180.000	-	-
G1b	Onttrekking reserve Leges omgevingsvergunningen	180.000	180.000	-	-
G2a	Back office applicatie Wmo en Jeugdwet (D1-incidentele kosten)	-120.000	-	-	-
G2b	Back office applicatie Wmo en Jeugdwet- incidenteel dekking uit reserve	120.000	-	-	-
G3a	Infrastructuur rondom SKOW		100.000		
G3b	Infrastructuur rondom SKOW - dekking uit algemene reserve		-100.000		
G	Totaal nieuw beleid ten laste van reserves	-	-	-	-

G1. Ontwikkeling omgevingsplan

Dit betreft de wettelijke verplichting om een omgevingsplan afgerond te hebben. Hiervoor heeft de gemeente nog tijd (tot 2032), maar het is belangrijk om op tijd hiermee te beginnen. Na vaststelling van het transitieplan omgevingsplan zal het daadwerkelijk opstellen van zo'n plan starten. Het genoemde bedrag is gebaseerd op eerdere ervaringen. Er zal ook nog een business case worden opgesteld. De dekking volgt uit de reserve leges omgevingsvergunningen.

G2. Back office applicatie Wmo-en Jeugdwet (D1- incidentele kosten)

Toelichting zie D1. Het incidentele deel van de aanbestedingskosten, implementatie en (interim) projectleiding voor de applicatie ad. € 120.000 zal worden gedekt uit de algemene reserve. De structurele kosten 2025-2028 komen ten laste van de exploitatie.

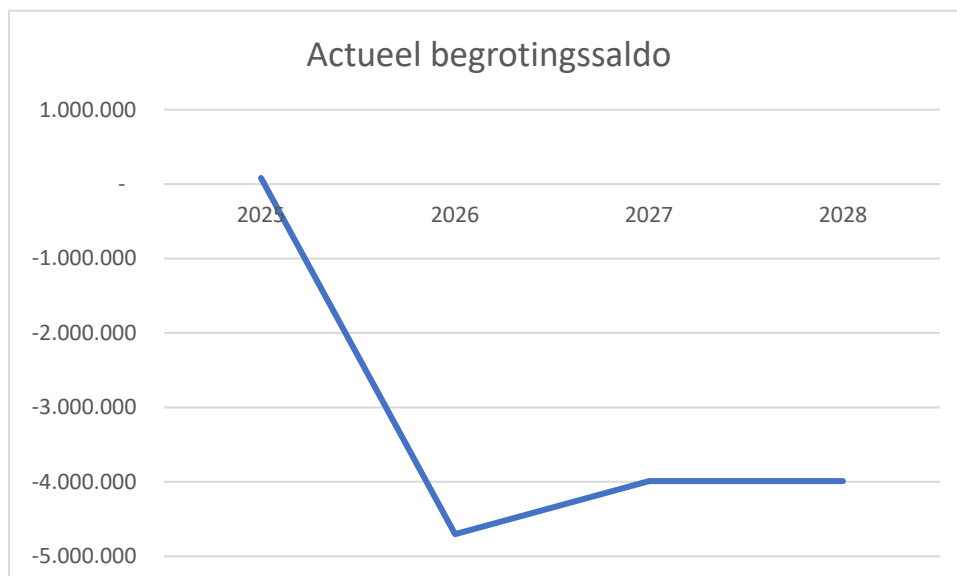
G3. Infrastructuur rondom SKOW

De bouw van het SKOW (fusieschool St. Jozefschool- St. Baptistschool) op het Huibregtseveld heeft direct gevolg voor de recreatieve infrastructuur ter plaatse. Als er gebouwd wordt op het Huibregtseveld zal het huidige gebruik daardoor effect ondervinden. Om de recreatieve infrastructuur in stand te houden moet het aangepast worden en ingepast worden aan de nieuwe situatie. Dit is een verantwoordelijkheid die bij de gemeente ligt en is niet meegenomen in de bouwkosten van de school. Ondanks dat bij het vaststellen van de locatie en het bouwen van de nieuwe school rekening wordt gehouden met de recreatieve structuur is het onvermijdelijk dat de structuur moet worden bijgesteld. Denk daarbij aan het verleggen van paden en aanpassen van de beplanting. In het participatietraject is naar voren gebracht dat de gemeente een extra investering zal moeten doen in de inpassing en kwaliteit van het park als de school op het Huibregtseveld gebouwd gaat worden. De omgeving wil zo min mogelijk last hebben van de school en vraagt daarom om deze extra inspanning. Naast de verantwoordelijkheid die de SKOW krijgt om een goed ontwerp te leveren en de buitenruimte groen in te richten, ziet de omgeving een verantwoordelijkheid voor de gemeente om daarnaast extra maatregelen te nemen voor de kwaliteitsverbetering van het park. Deze incidentele kosten zullen worden gedekt uit de algemene reserve.

H. Incidentele onttrekking algemene reserve

H	Incidentele onttrekking algemene reserve	2025	2026	2027	2028
H1	Incidentele onttrekking algemene reserve	-	1.100.000	-	-
H	Totaal incidentele onttrekking algemene reserve	-	1.100.000	-	-

H1. Incidentele onttrekking algemene reserve

Alleen voor 2026 heeft Wassenaar een dieper tekort dan andere jaren. Het College stelt voor om voor dit eenmalige tekort niet extra te gaan bezuinigen of de lasten te verhogen. Dankzij een nieuwe maatregel kunnen gemeenten vanaf 2024 reserves en overschotten inzetten voor het dekken van structurele lasten voor dit soort exceptionele gevallen. Het College stelt voor hier heel beperkt en eenmalig gebruik van te maken. Deze maatregel is het resultaat van overleg tussen de fondsbeheerders, de VNG, het IPO (Provincies) en de financiële toezichthouders. Hierdoor kunnen gemeenten vanaf volgend jaar het surplus in de algemene reserve (de reserve waar geen bestemming aan is gegeven) aanwenden voor het dekken van structurele exploitatielasten. Van het vrij besteedbare deel, het surplus, mogen gemeenten 10% inzetten voor structurele lasten. Dit onder de voorwaarde dat de solvabiliteit van de gemeente groter of gelijk aan 20% is en blijft. Dit deel wordt dan tot 'structurele baat' bestempeld. Ook moet het weerstandsvermogen naar het oordeel van de toezichthouder (de provincie) voldoende zijn, gebaseerd op een adequate risico-inventarisatie. Het is aan gemeenten zelf of ze hun reserves daadwerkelijk inzetten.

We willen zeker niet structureel reserves inzetten om onze begroting sluitend te maken, maar voor het ravijnjaar 2026, waarin een hele duidelijke piek waarneembaar is in de daling van de inkomsten én waarin bepaalde bezuinigingen nog niet in volle omvang kunnen worden gerealiseerd, vinden wij het een goede keuze om eenmalig een onttrekking aan de algemene reserve te doen. Het positieve resultaat in 2025 van ruim € 700.000 maakt deze onttrekking ook grotendeels mogelijk.

I. Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen		2025	2026	2027	2028
I1	Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
I2	Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
I3	GGD & Veilig Thuis	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
I4	Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)	-51.000	-51.000	-51.000	-51.000
I5a	Avalex	-201.000	-201.000	-201.000	-201.000
I5b	Avalex - Dekking uit afvalstoffenheffing	201.000	201.000	201.000	201.000
I6	Service bureau Jeugdhulp Haaglanden (SbJH)	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
I7	Veiligheidsregio Haaglanden	-281.200	-208.200	-280.200	-280.200
I8	GR Kust-, Duin- en Bollenstreek (KDB)	-40.000	-114.000	-57.000	-37.000
I	Totaal gemeenschappelijke regelingen	-432.700	-433.700	-448.700	-428.700

Het College betreft de duurdere Gemeenschappelijke Regelingen (GR'en). Het uitgangspunt is dat zij een evenredige bijdrage leveren aan de gemeentelijke tekorten. Het kan niet zo zijn dat GR'en alleen maar duurder worden en de gemeente moet bezuinigen. Het uitgangspunt is samen bezuinigen. Daarom wordt in alle zienswijzen aan de GR'en, door het College aan de Raad voorgesteld dat GR'en met bezuinigen dienen te komen voor 2026. Als daar besparingen worden gerealiseerd, of 'minder meer' uitgegeven wordt gerealiseerd, dan kan de gemeentelijke begroting een honderdduizenden euro's overschot hebben voor 2026, waarmee ambities uit het coalitieakkoord en/of andere tegenvallers betaald kunnen worden. Het College rekent hierbij op steun van de Raad. De conceptbegrotingen van de gemeenschappelijke regelingen zijn in juni voor zienswijze aangeboden aan de Raad. De bijdragen uit de conceptbegrotingen zijn het uitgangspunt voor deze kadernota.

J. Overig – Kapitaallasten nieuwe investeringen – Meerjarig investeringsplan 2024 - 2027 (nieuw en actualisatie)

Mutatie Investeringsplanning 2025 - 2028					
	Omschrijving investering	2025	2026	2027	2028
INV1	Investerings tractie	578.000	40.000	337.000	-
INV2	Investerings wegen	-	210.000	-50.000	800.000
INV3	Investerings bruggen	155.000	60.000	1.000.000	175.000
INV4	Investerings water	365.000	365.000	400.000	400.000
INV5	NIS-2 (Network and Information Security)	150.000	-	-	-
INV6	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)	-850.000	4.200.000	2.600.000	2.600.000
	Totaal Investerings	398.000	4.875.000	4.287.000	3.975.000
J1	Investerings Tractie	-	-57.800	-61.800	-95.500
J2	Investerings Wegen	-	-	-7.000	-5.333
J3	Investerings Bruggen	-	-5.167	-7.167	-40.500
J4	Investerings Water	-	-12.167	-24.333	-37.667
J5	NIS-2 (Network and Information Security)	-	-30.000	-30.000	-30.000
J6	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)	-	17.000	17.000	-67.000
J	Totaal kapitaallasten Investerings	-	-88.133	-113.300	-276.000

INV 1 t/m 4 Actualiseren vervangingsinvesteringen openbare ruimte

Alle genoemde vervangingsinvesteringen worden geactualiseerd, zowel qua prijs als qua planning, op basis van beheerplannen en onderhoudsniveau B. De tractie investeringen betreffen de vervanging van een vrachtwagen en drie strooiwagens, waarvan de technische levensduur is verlopen. Voor tractie investeringen wordt aangehaakt bij de doelstellingen van onze CO2 prestatieladder, die jaarlijks moet worden verantwoord. Een van de doelstellingen van het beleid is verduurzaming. Met het verduurzamen zijn wij met 26% elektrische auto's op de goede weg en laten wij als eenheid Onderhoud zien verduurzaming serieus te nemen. Tot slot is de energiemarkt momenteel zo grillig dat het moeilijk is via beleid hier richting aan kan geven. Wellicht gaat het de kant van "waterstof als brandstof" op maar daar is de markt nog niet aan toe.

INV5 NIS2 (Network and Information Security)

Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar punt A3. Maar de nieuwe Network and Information Security (NIS2)-richtlijnen vragen ook om aanvullende ICT-investeringen.

INV6 Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

In het kader van de herijking IHP worden in het vierde kwartaal 2024 de uitgangspunten van het IHP ter besluitvorming aan de Raad voorgelegd. Het IHP zelf komt begin 2025, hiervoor worden in deze kadernota voor de opeenvolgende jaren 2025 – 2028 de investeringskosten onderwijshuisvesting geraamd. De investeringskosten en planning worden onderbouwd vanuit de leeftijd en de staat van de schoolgebouwen, de leerlingenprognoses en het daarmee samenhangende nodige volume van de scholen en de kostennorm zoals vastgelegd in de lokale verordening onderwijshuisvesting. Het geraamde investeringsbudget is exclusief tussentijdse stijging werkelijke bouwkosten, kosten voor tijdelijke huisvesting, verhuizing en eventuele extra investeringskosten in verband met een monumentale status en het bouwrijp maken van de nieuwe locatie. Dit betreft de Kievitschool, de fusieschool SKOW (St. Jozefschool- St. Baptistschool) en de Herenwegschool. Vanaf de fase van het definitief ontwerp (DO) en met een exact bepaalde bouwperiode is een adequate raming van deze kosten mogelijk.